

MORAVEČSKÝ OBČASNÍK

03/2019

ODPADY

Blíží se doba, kdy do našich popelnic nebudeme moci vyhodit nic, co půjde vytrít. A pokud to nevytrídíme, budeme za uložení na skládku platit opravdu velké peníze. Je pravda, že nám nezbyde, než aby se všichni naučili velmi dobře třídit. Mnozí to již umí, ale stále se stává, že těm pořádným to někteří bezohlední „třidiči“ kazí. Neustále nás udivuje, co někteří „odpadoví ignoranti“ dokáží vymyslet. Například naházet několik pytlů se sklenicemi do velkoobjemového kontejneru, když kontejner na sklo stojí hned vedle. Nebo naházet sololit do kontejneru na papír či nandat sklenice s kompoty do kontejneru na plasty... Nakonec nám nezbyde, než pořídit drahý kamerový systém, aby dohlížel na naše občany. Tak se nám podaří zjistit, kdo kazí práci ostatním a tím okrádá nás všechny o peníze (špatně vyseparovaný odpad v mnoha případech vede k tomu, že celý kontejner se musí odvézt na skládku). Pokud někdo má odpad a neví co s ním, není nic jednoduššího, než zvednout telefon a domluvit se se starostkou nebo místostarostou.

Sraz rodáků

Letošní, již třetí setkání moravečských rodáků proběhlo v sobotu 15. června při 640. výročí první písemné zmínky o naší obci. Písemně pozvány byly ročníky do roku 1960. Mladší rodáci měli možnost přijít na odpolední a večerní program. Rodáků s jejich rodinnými doprovody se sešlo kolem stovky a všichni vyjádřili velkou radost nad milým setkáním s dávnými přáteli i nad dobrou organizací celého dne.

Za vedení obce, bych chtěla poděkovat všem, kdo se na přípravě náročného dne podíleli a pomohli vytvořit přátelskou a milou atmosféru.

Na letošním setkání byl prezentován základ knihy o místních chalupách. Někteří jste měli možnost se s knihou blíže seznámit a těm z vás, kteří jste tu možnost neměli, nabízíme prezentaci knihy na internetu. Na webových stránkách obce (www.obecmoravec.cz) v odkazu RODÁCI najdete celý materiál, který se nám zatím podařilo shromáždit. Pokud kdokoliv bude mít něco k doplnění, pošlete to na mailovou adresu obce Moravec: info@obecmoravec.cz.

(Eva Zdražilová)

POZVÁNKY

sobota – 10. srpna v 19.30 hod.

Statek Kameníkovi Bezděčín – Divadlo Vítů Marčíka
– Sněhurka a sedm trpaslíků

pátek – 23. srpna v 19.00 hod.

Synagoga v Nové Cerekvi – koncert skupiny Spolektiv

sobota – 31. srpna - od 14.00

Moravečské loučení s prázdninami – dětský den
– na obci u potoka

pátek – 23. září v 19.00 hod.

Synagoga v Nové Cerekvi – koncert skupiny Lumen Pacov

sobota 12. října – výlov rybníka Chvojkováč

POZVÁNKA

Vážení kamarádi - přátelé traktorů, dovolujeme si Vás pozvat na již tradiční zářijovou vyjížďku „SPANILOU JÍZDU“ traktorů po krásných místech našeho kraje s prohlídkou zámku v Žirovnici zakončenou defilé na okresních dožínkách v Pelhřimově **dne 7. 9. 2019.**

Sraz plánujeme na 07,30 hod. v Moravči, kde dáme kávu a po seznámení s trasou bychom rádi v 09,00 hod. vyjeli po plánované trase do Žirovnice. Za Božejevem na „TROJÁKU“ by byla cca 10 minutová zastávka a potom alou dál. Parkování v Žirovnici bude na městském parkovišti u silnice. Dále bychom navštívili zámek a poobědvali v hotelu „Artaban“. Jídlo bude jednotné – klasika - řízek plus salát, nebo brambory. Návštěvu zámku i jídlo si zaplatíme každý sám. Ze Žirovnice je plánovaný odjezd nejdříve ve 13,15 hod. Dle itineráře* pojedeme do Pelhřimova na parkoviště STATUSU, odtud nás převede Policie na náměstí, kde bychom měli být nejdříve v 15,00 hod. Po té bude následovat „SPANILÁ JÍZDA!“ okolo náměstí (asi dvě kolečka). Po zaparkování jsme pozváni na raut asi do SLÁVIE. Odjezd z Pelhřimova bude po dohodě individuální.

Na tuto akci připravíme čepice, proto budeme potřebovat nahlásit celkový počet účastníků samozřejmě i zájemců o prohlídku zámku a počtu obědů. Pozvánku posílám Vám všem - na koho mám adresu, pokud někdo z Vašich kamarádů bude mít zájem s námi jet, musí se přihlásit písemně emailem, lze i pře Vás. Je též možné se připojit na trasu, **ale potřebuji to zvláště nahlásit!!!!!!!!!!!!!!**

Prosím o co brzké přihlášení, aby bylo vše možné dobře připravit. Již se těšíme.

V Moravči dne 10. 7. 2019
S pozdravem: Slávek a Josef

PŘIHLÁŠKA

Jméno, příjmení:

Traktor - značka, typ:

Počet účastníků (řidič +):

Čepice - počet kusů:

Vstupenky - zámek- kusů:

Obědy - počet porcí:

Zdražení vody

Zastupitelstvo Obce Moraveč na svém zasedání dne 29.5.2019 odsouhlasilo zdražení vodného a stočného ze současných 35,- Kč na 45,- Kč/1m³ vody. Tuto cenu občané zaplatí od letošního odpočtu spotřeby vody. Jedná se o nepopulární krok, jehož schválení předcházela v zastupitelstvu dlouhá diskuze. Ke zdražení vodného a stočného vedlo zastupitele několik důvodů, které je na místě občanům vysvětlit.

Důvod první – motivace k šetření vodou

V posledních letech se ve sdělovacích prostředcích hodně hovoří o vzrůstajícím suchu a úbytku zdrojů pitné vody a vody v krajině vůbec. V televizi a na internetu byly vidět záběry z obcí, kam musela být voda dovážena v cisternách. Málakdo si možná připustí, že by taková situace mohla nastat i u nás. Tekoucí voda v domácnosti ale není samozřejmost, což jsme si mohli všichni naposled vyzkoušet v létě loňského roku, a to hned dvakrát. V prvním případě se jednalo o havárii, kterou nebylo možné ovlivnit. Ve druhém případě ale došlo ke spotřebování zásoby pitné vody z vodojemu jen a pouze vinou občanů naší obce. Přes několikeré upozornění na malou vydatnost zdroje pitné vody neukázání občané obce zalévají trávníky a napouštěli bazény. Výsledkem bylo to, že během jediného dne došlo ke spotřebování veškeré zásoby vody v obecním vodojemu. Následně musela být polovina obce zásobována vodou z Nové Cerekve a trvalo několik týdnů, nežli se situace vrátila k normálu. Voda do vodojemu musela být alespoň částečně doplněna cisternami společnosti Vodak Humpolec.

V řeci čísel vypadá situace takto: kapacita obecního vodojemu je 100 m³. Prázdný vodojem za normálního stavu vody a při běžné denní spotřebě vody nateče za dva až tři dny. V letních měsících, kdy je přítok z pramenů mnohem menší, se tato doba výrazně prodlužuje. Denní spotřeba vody v obci se ještě před dvěma lety v průběhu roku pohybovala kolem 30 m³. V posledních dvou letech se spotřeba vody zvýšila na přibližně 40 m³ denně. V letních měsících spotřeba vždy stoupne na cca 50 - 70 m³ vody za jeden den. Je to dáno zvýšením počtu obyvatel v obci o rekreanty a chalupáře. V některých dnech ale spotřeba vody v létě dosahuje i 90 m³. Vydatnost obecního zdroje vody v žádném případě není taková, aby mohla být tak vysoká spotřeba vody zároveň doplňována. V takových případech dochází k vyprázdnění vodojemu a k pozastavení dodávky vody do domácností. Přitom takové množství spotřebované vody rozhodně občané nevyplijí. Spotřeba je dána nevhodným zacházením s vodou. Je to již zmíněné napouštění bazénů, zalévání trávníků, mytí automobilů – to vše pitnou vodou, která má podle pravidelných rozborů tu nejvyšší kvalitu.

Pokud nechceme být zásobováni vodou z cisterny umístěné na návsi, musíme všichni s vodou šetřit a jako užitkovou vodu používat pokud možno vodu z jiných zdrojů. Cestou ke zmenšení spotřeby pitné vody může být napří-

klad obnovování starých studní, které byly v minulosti zasypány, nebo využívání dešťové vody.

Stále stoupající spotřeba vody jasně napovídá, že se v naší obci s pitnou vodou hospodárně nezachází. Občané je proto nutné motivovat k tomu, aby s vodou šetřili více. Motivace k šetření pitnou vodou je tedy prvním důvodem, proč bylo ke zdražení vody přistoupeno. Princip je jednoduchý – kdo bude více šetřit, zaplatí za vodu méně.

Důvod druhý – zvyšování nákladů na údržbu a opravy

Obec ze svého rozpočtu každoročně vynaloží na údržbu a opravy vodovodu a kanalizace částku v řádu přes jeden milion korun, přičemž tyto náklady se stále zvyšují. Přestože vodovod i kanalizace jsou relativně nové, vyžadují každoroční údržbu. Již několik let se postupně vyměňuje vedení pitné vody od vodojemu k odkyselovačce. Jedná se o část vodovodu, kde je voda vedena ještě ve starém potrubí. Protože se jedná o poměrně dlouhý úsek, provádí se výměna na etapy. Každoročně se provádí čištění vodojemu a čištění, případně výměna filtru na odkyselovačce. Pravidelná údržba se provádí na čistírně odpadních vod. Toto zařízení bude vyžadovat v blízké budoucnosti větší opravu, protože vlivem agresivního prostředí, které odpadní vody vytváří, dochází k opotřebení materiálů, ze kterých je čistírna vyrobena. Větší opravy bude nutné provést i na vodojemu a na odkyselovačce. Další položkou jsou rozborů pitné vody, které jsou (a musí být) pravidelně prováděny a stejně tak i rozborů vody na čistírně odpadních vod. Nemalé výdaje jsou vynaloženy na pravidelný odvoz kalů (usazenin) z čistírny odpadních vod. Za vodné a stočné obec každý rok vybere od občanů poplatky ve výši přibližně jedné třetiny nákladů, které se vynaloží na opravy a údržbu vodovodu a kanalizace. Obec počátkem roku 2019 uzavřela smlouvu se společností Vodak Humpolec s.r.o., která nám bude zabezpečovat nutné opravy a údržby, odběry vzorků a poměrně složitou administrativu, která je s provozem vodovodu a kanalizace spojena. Tato společnost bude nápomocna i při zamýšleném posílení zdroje pitné vody. Obec Moraveč se společností Vodak Humpolec spolupracovala i v předchozí době. V případě jakékoliv poruchy jsme ale museli vyčkat, až bude mít společnost Vodak Humpolec volné kapacity pro naši obec. Důvodem bylo právě to, že jsme nebyli smluvní partneri. Uzavření smlouvy o spolupráci sice náklady na údržbu vodovodu a kanalizace zvýší, ale obci zaručuje, že v případě potřeby budeme mít ze strany společnosti Vodak Humpolec k dispozici ihned servis.

Důvod třetí – posilování zdrojů pitné vody

Vzhledem k úbytku vydatnosti stávajícího zdroje pitné vody zejména v letních měsících, začala obec v minulých letech provádět kroky k posílení tohoto zdroje. V okolí obce byl proveden hydrogeologický průzkum. Bylo zvažováno vybudování vrtu, nebo posílení stávajícího jímání – to v případě nálezů vhodného zdroje poblíž nynějších zářezů, ze kterých je voda odebírána. Výhodou dostatečně hlubokého vrtu je zejména

to, že jeho vydatnost není tolik ohrožena poklesem hladiny spodní vody. Naopak nevýhodou je jeho nákladnost, nutnost vybudování přípojky elektrické energie, bez které není možné vodu čerpat, nutnost vybudování úpravy vody, protože voda z vrtu má jiné vlastnosti, nežli voda povrchová. Voda z vrtu obecně není tak kvalitní, jako voda jímána z prameniště. Při průzkumu byl nalezen vhodný zdroj vody v lokalitě lesa Peklov poblíž stávajících pramenů. V současné době je zpracovávána projektová dokumentace. Práce na posílení zdroje pitné vody budou započaty koncem letošního roku, nebo v roce příštím. Financování bude zajištěno z části dotacemi, které jsou na tyto projekty poskytovány. Přesto bude obec nucena do projektu vložit nemalé finanční prostředky ze svého rozpočtu.

Důvod čtvrtý – tvorba finančních zdrojů na údržbu a obnovu vodovodu a kanalizace

Tento bod souvisí s předchozími dvěma, tedy s údržbou a opravami vodovodu a kanalizace a s posilováním zdroje pitné vody. Ve všech případech se jedná o nákladné akce, které není možné financovat pouze z obecního rozpočtu. Obec tedy využívá dotačních programů, které jsou na konkrétní projekty vypisovány. Dotace nejsou poskytovány automaticky. Vždy musí být splněny podmínky, které si poskytovatelé dotací (Ministerstvo zemědělství ČR, Kraj Vysočina apod.) předem určí. V posledních letech se mimo jiné zkoumá, zda obce tvoří finanční zdroje na obnovu a údržbu vodovodu a kanalizace. Jedním z hlavních kritérií, na které se začíná klást důraz, je poměr mezi cenou vodného a stočného a výší nákladů, které jsou do oprav, údržby a obnovy vodovodu a kanalizace investovány. Pokud je mezi těmito dvěma položkami zřejmý nepoměr, může to být důvod pro neposkytnutí dotace. Úprava ceny vodného a stočného byla naposled provedena v roce 2015. Tehdy došlo ke zvýšení ceny na 35,- Kč/1m³. Na začátku článku bylo zmíněno, že výše plateb zinkasovaných od občanů za vodné a stočné dosahuje přibližně jedné třetiny nákladů vynaložených každoročně na údržbu a opravy vodovodu a kanalizace. Tento stav již může být považován za výrazný nepoměr, což byl další důvod, který zastupitele vedl ke zvýšení ceny za vodné a stočné.

Cílem tohoto článku bylo vysvětlit občanům obce, jaké důvody vedly zastupitele k úpravě ceny za vodné a stočné. Je možné (a pravděpodobně), že cena bude v příštích letech dále navyšována. Po ročním vyúčtování dosahují částky za vodné a stočné v domácnostech i několika tisíc korun. Z tohoto důvodu mohou občané nově využít i možnosti zálohových plateb v průběhu roku. Výši a četnost plateb si mohou dohodnout s účetní obce, paní Renatou Větrovskou tak, aby to vyhovovalo jejich možnostem.

Věříme, že přemýšliví občané kroky, které zastupitele ke zdražení vody vedly, pochopí a budou se chovat tak, abychom měli vody dostatek. Přejme si, aby těch, kteří budou i po výzvách obecního úřadu k šetření vodou dále bezohledně napouštěli bazény a přes noc zalévají trávníky a záhony z hadic, bylo co nejméně.

(Michal Pospíchal)